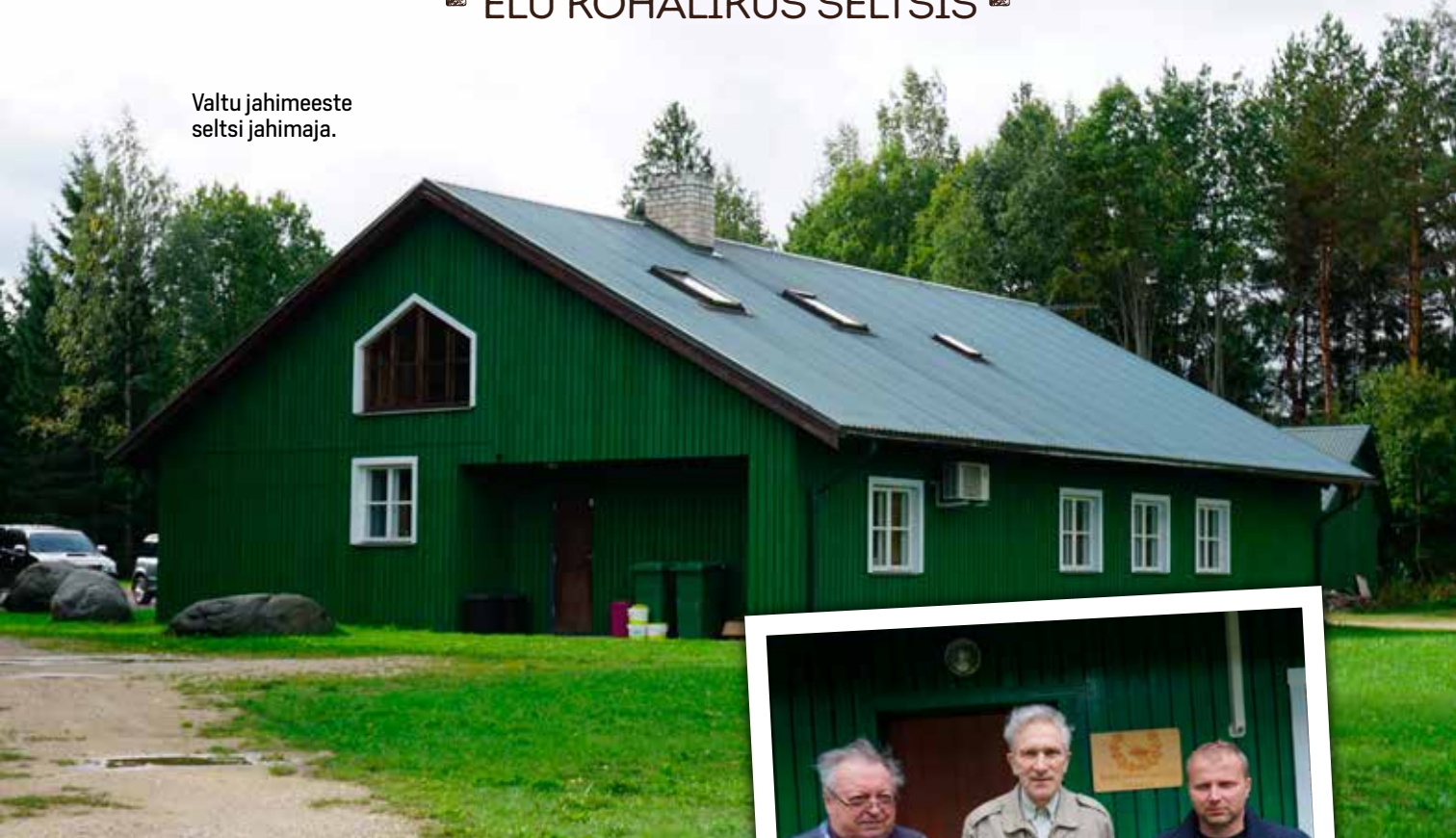

Valtu jahimeeste
seltsi jahimaja.

VALTU JAHIMEESTE SELTS – 90

Valtu JS-i endine
esimees Harry Smitt,
esimees Viktor Reino ja
Rapla seksiooni juht
Priit Bachmann.

TEKST **JAANUS VAIKSOO**

FOTOD **VIKTOR REINO, JAANUS VAIKSOO**, erakogu

Rapla valla jahimehed August Roosimann, Rudolf Lepik ja Eduard Leinberg esitasid 15. novembril 1928 Eesti Vabariigi sise-ministeriumile Valtu jahimeeste seltsi asutamise palve ja põhikirja. Sama aasta 8. detsembril ilmus teatis, et selts on registreeritud. Seda kuupäeva võib pidada Valtu jahimeeste seltsi sünnipäevaks.

Eestis ei ole palju jahiseltse, mille asutamisaeg ulatub Eesti Vabariigi algusesse. Valtu jahimeeste selts on suutnud seda järjepidevust edasi kanda ja tähistab 8. detsembril 90. sünniaastapäeva.

Valtu jahimeeste seltsi esimees Viktor Reino ja varasematel aastatel kaua aega seltsi juhtinud Harry Smitt rääkisid oma jahimajas seltsi ajaloo ja sellest, kuidas elatakse praegu.

Need jahimehed, kes 1928. aastal Valtu jahimeeste seltsi asutasid, olid kohalikud talunikud. Nad rentisid teiste talumeeste käest maid ja pidasid seal jahti. Eesti oma riik oli alles kümneaastane, Tartu rahu sõlmimisest oli möödas vaid kaheksa aastat. Eestis hakkas rahaühikuna senise marga ja penni asemel kehtima kroon ja sent, ühtlasi toimus **rahareform**. Kahe aasta eest oli ilmunud Anton Hansen Tammsaare romaani „Tõde ja õigus“ esimene osa, mis võttis sümbolse kokku eestlaseks olemise ja sellel maal elamise.

Seajaht 2017. aasta talvel.

Korralik jahipidamine

Organiseeritud jahipidamise traditsioon eestlaste hulgas oli peaaegu olematu. Küll aga tõendab Valtu jahimeeste seltsi 26 paragrahvist koosnev põhikirja, et ühistegevuses oldi saadud juba päris hea kogemus. Põhikirja esimene punkt sõnastas seltsi eesmärgid: „Valtu Jahimeeste Seltsi eesmärgiks on korralik ja seaduses ettenähtud ajal jahipidamine, jahiloomade kasvatuse edendamine, kahjulikkude ja kiskjate loomade ja lindude hävitamine, kodumaa jahiloomade võimalik hoidmine ja võitlemine keelatud ajal ja keelatud abinõudega jahipidamise ja salaküttimise vastu.“

Valtu jahimehed said tegutseda tosin aastat. Nõukogude okupatsioon lõpetas 1940. aastal seltside tegevuse ja kulus kaheksa aastat, enne kui 1948. aastal asutati selts uuesti, kuid nüüd juba spordiühingud Jõud juurde. Seltsi eestvedajaks sai tol ajal Arnold Jõulu. Praegustele vanematele jahimeestele on jättnud kustumatu mälestuse Vabadussõjas soomusrongil võidelnud Aadu Põdra (1902–1971), kes kuulus ka juba Eesti Vabariigi ajal tegutsenud seltsi liikmete hulka. Põdra korraldas jahti ja kirjutas lubasid välja ning oli seejuures sõjaväelaslikult täpne mees. Kes õigeks ajaks luba ära ei toonud, sellel ei tasunud enam uut küsima minna.

Aadu Põdra
Vabadussõja
aegu.

1951. aastaks oli Valtus juba nii palju jahimehi, et selts läks pooleks ja Valtust eraldus Telliskivitehase jahiselts. Kui 1967. aastal asutati Eesti Jahimeeste Selts, siis ühendati spordiühingud Jõud ja Kalev ning Valtu jahimehed hakkas kuuluma Rapla sektiooni. Tollast seltsi kutsuti Suureks Raplaks ja seda juhatas Arvi Bachmann. 1970. aastate alguses sai seltsi esimeheks Harry Smitt, kes pidas seda ametit aastani 2000. Sellesse ajavahemikku jäävad ka kõik suuremad ettevõtmised ja ehitused, tänu millele on Valtu jahimeestel suur ja avar jahimaja ning lasketiirukompleks.

Oma jahimaja ja lasketiir

Viimased seitse aastat seltsi esimehe ametit pidanud Viktor Reino ütleb tunnustavalt, et Harry Smitt oli kogu selle

kompleksi ehituse algataja ja hing – väga ettevõtlik mees.

Harry Smitt meenutab, kuidas maja ja lasketiiru ehitamine algas. Seltsi asutajaliige August Roosimaa kinkis Valtu jahiseltsile 1,2 hektarit maad. See oli Kaitseliidu vana laskmise koht, mida hiljem kasutati krossisõiduks.

„1988. aastal lükkasime siin platsi siledaks. Järgmisel aastal tegime metsas majapalke. Osa materjali müüsimise raha- saamiseks maha,“ räägib Harry Smitt. „Aastal 1990 oli majakarap

koos, aga läks veel aastaid, kuniks maja uue sajandi alguses päris valmis sai.“

Järgnes lasketiiru ehitamine. Lasketiiru tegevust on algusest peale vedanud Ülo Treial, tema andis oma maast veel tüki juurde, et saaks lasta ka saja meetri distantsilt. Nüüd on Valtu lasketiirus tõepoolest kõik tingimused jahilaskmise harjutamiseks ja võistluste pidamiseks. On olemas elektrooniliste märklaudadega 50 ja 100 meetri kuulirajad, ründav karu, kaarrada, kõrge kukk ja Compak Sporting.

Viktor Reino sõnul on lasketiir muutunud väga populaarseks, pidevalt toimuvad võistlused, kaitseliit käib harjutamas ja korraldada saab suuruluki laskekatseid.

Valtu jahimeeste seltsil on välja ehitatud korralik kompleks, nii et viimastel aastatel on siin läbi viidud ka noorjahimeeste kursusi, milleks kõik vajalik olemas: loengusaal teoreetilisteks tundideks ja kohe maja taga lasketiir. Peale selle toimub jahimajas mitmesuguseid üritusi: konverentse, seminare, juubeleid, pulmi. Üür läheb seltsile ja annab lisavõimaluse ennast paremini majandada.

Igäüks panustab

Valtu jahimeeste selts on keskmisest väiksem: jahimehi 40, jahimaid alla 9000 hektari, millest enamik Rapla ümbruse põllu- ja heinamaad. Metsa pole palju, seetõttu ei ole ka **las-
kelimiidid** eriti suured: seitse põtra ja seitse metssiga sel jahihooajal, kuigi viimaseid pole siinmail enam eriti nähtud. See-eest on sügiseti ja kevaditi põllud hanesid paksult täis.

Traditsiooniliselt peetakse jahihooajal laupäeviti ühisjahti. Jahiseltsil on oma kokk Olev Ambur, kes kella kolmeks keedab valmis supi ja küpsetab pirukad. Sooja lõuna kõrval saavad ka kõik jahijutud mõnusalt räägitud.

Väike selts saabki siis edukalt tegutseda, kui iga jahimees vastavalt oskustele ja võimalustele ühistegevusse oma panuse annab. Põllumees Meelis Ert harib üles kõik söödapõllud. Sel suvel võeti jahimaja värvimine ette Jaanus Meenovi ja tema pangakolleegide abiga. Inglise Heiki Petersoni Õunapuu talus saavad mehed kütitud loomi pärast jahti nülvida ja jahisaaki töödelda.

90-aastane jahiselts elab ja hingab täiel rinnal. Kindlasti annab seltsi liikmetele hoogu ja kindlust juurde teadmine, et nad jätkavad jahitraditsioone, töid ning tegemisi, millele nende eelkäijad omal ajal aluse panid.

Palju õnne ja kivi kotti kõigiks järgnevateks jahiretkedeks! 🐾

